

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету мистецтв

 Соколова А.В.

«27» червня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методичні основи роботи з хоровим колективом

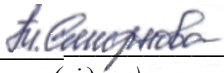
(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти	<u>бакалавр</u> <i>(назва рівня вищої освіти)</i>
галузі знань	<u>01 Освіта</u> <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
Спеціальності	<u>014 Середня освіта Музичне мистецтво</u> <i>(код і назва спеціальності)</i>
освітня програма	<u>Музичне мистецтво в закладах освіти</u> <i>(шифр і назва)</i>
Шифр за навчальним планом	<u>1.4.1.7</u>

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «*Методичні основи роботи з хором колективом*» затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол від. «29» серпня 2019 року № 6

Розробники програми: Соколова А.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя
Васильєва О.В.. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя
 Протокол від “30” травня 2019 року № 13

Завідувач кафедри
 (підпис)

Смирнова Т.А.
 (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету мистецтв
 протокол від. “11” червня 2019 року № 10

Голова
 (підпис)

Васильєва О.В.
 (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Загальні характеристики	Навчальне навантаження з дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Галузь знань <u>01 Освіта</u> <i>(шифр і назва)</i>	варіативна	Рік вивчення дисципліни:	
		2020	
	Семестр		
	Загальна кількість кредитів – ^{3/4}	6	6
Спеціальність <u>014 Середня освіта</u> <u>(Музичне мистецтво)</u> <i>(код і назва)</i>	Загальна кількість годин–90/120	14	6
	Модулів–2	22	10
	Співвідношення аудиторних годин і годин самостійної роботи 1/2	Самостійна робота	
Освітній рівень: <u>Бакалавр</u> <i>(бакалавр/магістр)</i>	Мова навчання - українська	54	104
		Форма підсумкового контролю:	
		залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма професійної навчальної дисципліни *Методичні основи роботи з хором колективом* складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців другого «магістерського» рівня вищої освіти, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *014 Середня освіта (Музичне мистецтво)*.

Предмет вивчення навчальної дисципліни *Методичні основи роботи з хором колективом* – формування концептуально-теоретичних знань і навиків роботи з хором колективом на педагогічних засадах і методичних основах.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія освіти, педагогіка, психологія, теоретичні основи аналізу музичних форм, хорове диригування, хоровий клас, хорознавство, методика викладання диригентсько-хорових дисциплін, педагогіка, психологія, теоретичні основи аналізу музичних форм, основний музичний інструмент, постановка голосу, ансамблеве виконавство.

Мета вивчення навчальної дисципліни *Методичні основи роботи з хором колективом* – всебічний гармонійний розвиток творчої особистості майбутніх викладачів диригентсько-хорових дисциплін засобами хорового мистецтва, розкриття теоретичних і практичних основ методики викладання диригентсько-хорових дисциплін.

Завдання вивчення навчальної дисципліни *Методичні основи роботи з хором колективом* – формування фахової компетентності викладача диригентсько-хорових дисциплін; вивчення основних методичних принципів, форм і методів викладання диригентсько-хорових дисциплін; спонукання до самоосвіти й самовдосконалення майбутнього викладача диригентсько-хорових дисциплін, формулювання основних методичних принципів викладання таких диригентсько-хорових дисциплін, як: хорознавство, хоровий клас, хорове диригування, хорове аранжування, читання хорових партитур; використання різних методів й прийомів викладання диригентсько-хорових дисциплін; виявлення фахової компетентності у різних педагогічних ситуаціях, спонукання до самоосвіти й самовдосконалення; корегування набутих знань і вмінь під час практичного викладання хорових дисциплін. встановлення системних, міждисциплінарних зв'язків між усіма хоровими дисциплінами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: психолого-педагогічні основи роботи в хором колективі, теоретичні та методичні засади організації та проведення репетиційного й виконавського процесу, традиційні та інноваційні методики роботи хором; особливості створення інтерпретації хорових творів, базову науково-теоретичну та методичну літературу.

вміти: визначати мету хорової роботи та шляхи її досягнення, працювати з науково-теоретичними та інформаційно-методичними джерелами, узагальнювати та застосовувати знання і вміння у своїй практичній діяльності, аналізувати хоровий твір щодо його художнього та педагогічного значення, добирати репертуар, використовувати різноманітні засоби для організації музичного звучання та створення власної інтерпретації хорового твору, орієнтуватись у роботі з

хоровими партіями та загальній хоровій звучності, оцінювати якість звучання хорового колективу і виправляти помилки, застосовувати технічні і художні засади диригування, організовувати виконавську діяльність (концерти та конкурсні програми).

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3/4 кредити ЄКТС 90/120 годин.

4. Структура навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3/4 кредити ЄКТС 90/120 годин.

Назви модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
Аудиторні		Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Аудиторні		Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	
Модуль 1 Специфіка хорового виконавства										
Тема 1. Хорове виконавство як особлива сфера художньої творчості	16	6	2	4	10	26	3	1	2	23
Разом за модулем 1	16	6	2	4	10	26	3	1	2	23
Модуль 2 Теоретико-методичні засади роботи в хорі										
Тема 1. Робота диригента над основними елементами хорового звучання	40	16	8	8	24	60	10	4	6	50
Тема 2. Концертно-виконавська діяльність хорового колективу	34	14	4	10	20	34	3	1	2	31
Разом за модулем 2	74	30	14	22	44	94	13	5	8	81
Усього:	90	36	14	22	54	120	16	6	10	104

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Години
1.	Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до роботи з хором	2/1
2.	Володіння вокальною культурою	2/1
3.	Основні умови формування хорової звучності	2/1
4.	Робота над інтонацією і строем в хорі	2/1
5.	Ансамбль в хорі	2/1
6.	Розспівування в хорі	2/1
7.	Скласти план репетиційної роботи над хоровим твором	2/1
8.	Навики роботи з хоровим колективом	6/2

9.	Концертна діяльність (організація, виступ, аналіз)	2/1
	Разом	22/10

6. Самостійна робота

№	Модулі та теми	Види самостійної роботи	Об'ємг од.	Кількість балів
Модуль 1				
1.1	Хорове виконавство як особлива сфера художньої творчості	<ul style="list-style-type: none"> ➤ робота з літературою за темою (конспект), ➤ участь у дискусії 	10	0-10
Модуль 2				
2.1	Робота диригента над основними елементами хорового звучання	<ul style="list-style-type: none"> ➤ робота з літературою за темою (конспект), ➤ демонстрація методів роботи над інтонацією і строем у хорі, ➤ визначення ансамблевих труднощів твору за хоровою партитурою, ➤ скласти комплекс вокально-хорових вправ з обґрунтуванням завдань та провести розспівування хору, ➤ надати план репетиції та прийняти участь у творчому груповому проєкті з моделювання ситуації репетиційного процесу (розспівування та робота над хоровим твором) 	24	0-30
2.2	Концертно-виконавська діяльність хорового колективу	<ul style="list-style-type: none"> ➤ надати репертуарний список хорових творів для одного відділення концерту, ➤ надати художньо-педагогічний аналіз хорового твору, ➤ груповий проєкт концертного виступу, ➤ надати письмовий аналіз концерту хорового колективу та його програми, ➤ конспект літератури за темою, ➤ презентація 	20	0-42

7. Темі рефератів

1. Технічна і художня сторони диригентського мистецтва,
2. Роль диригента у розучуванні та виконанні твору
3. Педагогічна діяльність диригента у хорі.
4. Диригування як мистецтво керування колективним виконанням музичного твору
5. Підготовка диригента до роботи з хором.
6. Культури вимови у співі.
7. Методика розучування твору без супроводу
8. Розспівування як метод колективної постановки голосу і вироблення єдиної манери звучання.
9. Вокально – хорові вправи та методика розспівування дитячих, однорідних та мішаних хорів.
10. Вокальна робота диригента в процесі розучування твору із хоровим колективом.
11. Робота над чистотою інтонування та строю в а капельному співі.

12. Робота над ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання твору.
13. Робота над динамікою та тембровою виразністю в хоровому творі.
14. Формування навиків концертно-хорової роботи.

8. Методи навчання

Традиційні методи навчання: лекція (інформаційна, пояснювально-ілюстративна, репродуктивна, проблемна), семінар (доповідь, повідомлення та ін.), СРС (конспектування, реферат). Інтерактивні методи: ділова гра, дискусія, аналіз конкретних ситуацій, моделювання (фрагментів репетицій та концертних виступів), колективні творчі проекти. Індивідуально-групова, колективна форми роботи.

9. Форми і методи контролю

Форми та методи поточного та підсумкового контролю:

Поточний контроль проводиться під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовність студента до виконання поставлених професійних завдань.

Підсумковий контроль здійснюється по закінченню навчального семестру і передбачає здачу хорових партій напам'ять, участь у різних концертних виступах, роботу з хором.

10. Критерії оцінювання знань студентів

зараховано	Студент виконує всі види самостійної роботи, відвідує всі заняття, приймає активну участь в обговоренні
не зараховано з можливістю повторного складання	Студент виконує не всі види самостійної роботи, погано відвідує заняття, не приймає активну участь в обговоренні

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Поточне тестування та самостійна робота			
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		Сума
T1	T1	T2	100
13	38	49	

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним

	дисципліни	вивченням дисципліни
--	------------	----------------------

13. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, програма курсу, структурно-логічна схема вивчення дисципліни, тексти лабораторних та контрольних робіт, завдання для самостійної роботи, ілюстративні матеріали. Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять

14 Рекомендована література

Базова

1. Байда Л.А. Вокально-хорова робота у системі підготовки майбутнього вчителя музики. Київ: УДПУ. 1997. 69 с.
2. Бабіченко, Н. О. Особливості вокально-хорового навчання підлітків у позашкільних навчальних закладах, Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна мистецька культура: виклики XXI століття». Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 488–495.
3. Батовська О.М. Новітні форми виконавської презентації сучасної академічної хорової музики //Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики: матер. II всеукр. наук-практ. конф. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2018. С. 29-33.
4. Білявський Е.Г. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі. К.: Музична Україна, 1984. 40 с.
5. Голян Х.В., Кифенко А.М. Акустично-фізіологічні особливості академічного співу в хоровому колективі // Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 23–24 лютого 2018 р.) Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. С.14-17.
6. Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. К.: Музична Україна, 2007. 132 с.
7. Єрошенко О.В. Емоційний аспект вокальної творчості: формування науково-теоретичних засад проблематики. Культкра України: зб. наук. пр. Харків: Харк. деож. акад. культури , 2014. С. 192-199.
8. Кифенко А. М. Музично-хорова активність в вокально-хоровій діяльності майбутніх учителів музики. Пріоритетні напрями вирішення актуальних проблем виховання і освіти: зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 серпня 2015 р. Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 12–16.
9. Коломоець О.М. Хорознавство: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2001. 168 с.
10. Коробка, Т. С. Комунікаційний процес у хоровому виконавстві як складна система творчих взаємозв'язків. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: збірник статей. Культурологічні аспекти сучасного мистецького дискурсу. Пам'яті Л. К. Каверіної. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2013. №106. С. 377–392.
11. Левандо П.П. Хоровая фактура: Монографія. Л.: Музыка, 1984. 124 с.
12. Лєснїк О. С. Особливості художньо-педагогічного аналізу музичного твору в системі підготовки хормейстера / О. С. Лєснїк // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова : До 170-річного ювілею. К. : НПУ, 2004. Вип. 1(6). С. 96-101. (Серія 14 “Теорія і методика мистецької освіти”).
13. Мартинюк А.К. Визначні діячі Харківської хорової школи в науковому осмисленні професора Інєси Гулеско //Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики: матер. II всеукр. наук-практ. конф. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2018. С.21-24.
14. Ороновська, Л.,Ороновський, А. Хоровий колектив: аналіз дефініцій та провідних ознак. Молодь і ринок: наук.-пед. журн. Дрогобич: Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка,2014. №10 (117). С. 101–105.
15. Прядко, О. Збереження співацького голосу студентів музично-педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Наукові записки 222 Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки, 2013. №121(1). С. 282–287.
16. Світайло, С. Компетентнісна підготовка викладача музичного мистецтва. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI ст.: зб. матер. Міжнародної науково-практичної конф. Київ, 16-17 жовтня 2014 року, 2014. С.670–675.

17. Щолокова О. П. Професійна компетентність як стратегічний напрямок модернізації мистецької освіти України // Вісник Глухівського державного університету. Глухів : ГДПУ, 2006. Вип. 8. С. 19-23. (Серія «Педагогічні науки»).
18. Смирнова Т.А. Вища диригентсько-хорова освіта на шляху іновацій // Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики: матер. II всеукр. наук-практ. конф. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2018. С.3-8.
19. Смирнова Т.А. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навчальний посібник. Харків: ХДПУ, 2013. С.135-142.
20. Федюра, С. А. Хорове виконавство на сучасному етапі. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психологопедагогічні науки, 2013. №1. С.71–74.
21. Юзвизин М.Т. Вокально-ансамблева техніка в хорі // Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 23–24 лютого 2018 р.). Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018.С. 49 –55.

Допоміжна

1. Безбородова Л. Дирижирование. Учебное пособие для студентов педагогических заведений и музыкальных колледжей. М. «Флинта», 2000. 310с.
2. Живов В.Л. Хоровое исполнительство: Теория Методика. Практика: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. 272 с..
3. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. К. : Музична Україна, 1986. 42 с.
4. Нарожна Н.І., Виноградча Д.В., Лебедкіна І.Є. Деякі аспекти проведення занять хорового класу в контексті дисципліни «Методика викладання фаху» // Молодий вчений, 2017. №11 (51). С.385-390
5. Висоцький О.Ю. Історія української культури: навчальний посібник Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. – 130с.
6. Доронюк В., Зваричук Ж. Шкільне хоровознавство: Навчальний посібник для викладачів і студентів музичних факультетів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. 336 с.
7. Живов В. Л. Трактовка хорового произведения. М.: Сов. Россия, 1991. 188 с.
8. Леснік О. С. Особливості художньо-педагогічного аналізу музичного твору в системі підготовки хормейстера // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова : До 170-річного ювілею. К. : НПУ, 2004. Вип. 1(6). С. 96-101. (Серія 14 «Теорія і методика мистецької освіти»). С.68-75.
9. Методичні рекомендації та програма з курсу «Практикум викладання диригентсько-хорових дисциплін» / укладачі Васильєва О.В., Соколова А.В., Мартиненко І.І., Тушева В.В. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2011. 45с.
10. Пігров К. Керування хором. – К.: Музична Україна, 1965. 286 с.
11. Самарин В. Хороведение и хоровая аранжировка: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2002. 352 с.
12. Смирнова Т. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навчальний посібник. Харків: ХДПУ, 2000. 180 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.wdl.org/ru/> — Світова цифрова бібліотека.
2. <http://www.europeana.eu/portal> — Європейська цифрова бібліотека.
3. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
4. <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <http://korolenko.kharkov.com> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.
7. <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво-все для студента.

